

Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse määruste muutmine töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muudatustega seoses“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse määruste muutmine töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muudatustega seoses“ eelnõuga (edaspidi eelnõu) muudetakse töötervishoiu ja tööohutuse seaduse (edaspidi TTOS) alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrusi. Eelnõu on seotud 1. jaanuaril 2019. aastal jõustuvate TTOS-i muudatustega (RT I, 12.06.2018, 3). Eelnõu eesmärk on viia Vabariigi Valitsuse määrused kooskõlla TTOS-i muudatustega.

Eelnõuga tehtavad muudatused on valdavalt tehnilist laadi. Eelnõuga täpsustatakse viiteid TTOS-i paragrahvidele ning ühtlustatakse mõisteid. Lisaks muudetakse eelnõuga kergete tööõnnetuste uurimise korda. Kergete tööõnnetuste puhul, millega ei kaasnenud töötaja ajutist töövõimetust, on tööandjal edaspidi õigus otsustada tööõnnetuste uurimise toimingute üle ning puudub vajadus koostada vormikohane uurimisraport ja esitada see Tööinspeksioonile.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi tööelu arengu osakonna töökeskkonna juht Seili Suder (626 9191, seili.suder@sm.ee), nõunikud Eva Pöldis (626 9196, eva.poldis@sm.ee) ja Ivar Raik (626 9200, ivar.raik@sm.ee) ning analüüsi ja statistika osakonna analüütik Ester Rünkla (626 9177, ester.runkla@sm.ee).

Eelnõu juriidilise ekspertiisi on teinud õigusosakonna õigusnõunik Susanna Jurs (626 9329, susanna.jurs@sm.ee).

Eelnõu on keeleliselt toimetanud Rahandusministeeriumi ühisosakonna dokumendihaldustalituse keeletoimetaja Virge Tammaru (virge.tammaru@fin.ee; 626 9320).

1.3. Märkused

Eelnõuga muudetakse järgmisi Vabariigi Valitsuse määrusi:

- 1) Vabariigi Valitsuse 11. oktoobri 2007. a määrus nr 224 „Asbestitööle esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (RT I 2007, 55, 370);
- 2) Vabariigi Valitsuse 5. mai 2000. a määrus nr 144 „Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (RT I, 07.05.2013, 17);
- 3) Vabariigi Valitsuse 15. detsembri 2005. a määrus nr 308 „Kantserogeensete ja mutageensete kemikaalide käitlemisele esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (RT I, 26.03.2015, 15);
- 4) Vabariigi Valitsuse 15. novembri 2000. a määrus nr 362 „Kuvariga töötamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (RT I 2000, 86, 556);
- 5) Vabariigi Valitsuse 18. juuni 2004. a määrus nr 223 „Maavarade kaevandamisele esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (RT I, 08.04.2015, 6);
- 6) Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2001. a määrus nr 105 „Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (RT I, 26.03.2015, 16);
- 7) Vabariigi Valitsuse 20. juuni 2000. a määrus nr 193 „Plii ja selle ionsete ühendite kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (RT I 2000, 49, 309);
- 8) Vabariigi Valitsuse 14. juuni 2007. a määrus nr 176 „Töökohale esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (RT I 2007, 42, 305);
- 9) Vabariigi Valitsuse 8. detsembri 1999. a määrus nr 377 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses“ (RT I 1999, 94, 838);
- 10) Vabariigi Valitsuse 1. aprilli 2016. a määrus nr 44 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded elektromagnetväljadest mõjutatud töökeskkonnale, elektromagnetväljadega kokkupuute

- piirnõmid ja rakendusväärtused ning elektromagnetväljade mõõtmise kord“ (RT I, 07.04.2016, 4);
- 11) Vabariigi Valitsuse 12. aprilli 2007. a määrus nr 108 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded mürast mõjutatud töökeskkonnale, töökeskkonna müra piirnõmid ja müra mõõtmise kord“ (RT I 2007, 34, 214);
  - 12) Vabariigi Valitsuse 15. juuli 2003. a määrus nr 197 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded töötamisel plahvatusohtlikus keskkonnas“ (RT I, 08.04.2015, 8);
  - 13) Vabariigi Valitsuse 8. aprilli 2010. a määrus nr 47 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded tehislükust optilisest kiirgusest mõjutatud töökeskkonnas, tehislüku optilise kiirguse piirnõmid ja kiirguse mõõtmise kord“ (RT I 2010, 16, 84);
  - 14) Vabariigi Valitsuse 12. aprilli 2007. a määrus nr 109 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded vibratsioonist mõjutatud töökeskkonnale, töökeskkonna vibratsiooni piirnõmid ja vibratsiooni mõõtmise kord“ (RT I 2007, 34, 215);
  - 15) Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 2008. a määrus nr 75 „Tööõnnetuse ja kutsehaigestumise registreerimise, teatamise ja uurimise kord“ (RT I, 05.08.2014, 14).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 16 paragrahvist.

Eelnõu §-dega 1–14 muudetakse järgmisi Vabariigi Valitsuse määrusi:

- 1) Vabariigi Valitsuse 11. oktoobri 2007. a määrus nr 224 „Asbestitööle esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (eelnõu § 1);
- 2) Vabariigi Valitsuse 5. mai 2000. a määrus nr 144 „Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (eelnõu § 2);
- 3) Vabariigi Valitsuse 15. detsembri 2005. a määrus nr 308 „Kantserogeensete ja mutageensete kemikaalide käitlemisele esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (eelnõu § 3);
- 4) Vabariigi Valitsuse 15. novembri 2000. a määrus nr 362 „Kuvariga töötamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (eelnõu § 4);
- 5) Vabariigi Valitsuse 18. juuni 2004. a määrus nr 223 „Maavarade kaevandamisele esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (eelnõu § 5);
- 6) Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2001. a määrus nr 105 „Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (eelnõu § 6);
- 7) Vabariigi Valitsuse 20. juuni 2000. a määrus nr 193 „Plii ja selle ionsete ühendite kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (eelnõu § 7);
- 8) Vabariigi Valitsuse 14. juuni 2007. a määrus nr 176 „Töökohale esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (eelnõu § 8);
- 9) Vabariigi Valitsuse 8. detsembri 1999. a määrus nr 377 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses“ (eelnõu § 9)
- 10) Vabariigi Valitsuse 1. aprilli 2016. a määrus nr 44 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded elektromagnetväljadest mõjutatud töökeskkonnale, elektromagnetväljadega kokkupuute piirnõmid ja rakendusväärtused ning elektromagnetväljade mõõtmise kord“ (eelnõu § 10);
- 11) Vabariigi Valitsuse 12. aprilli 2007. a määrus nr 108 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded mürast mõjutatud töökeskkonnale, töökeskkonna müra piirnõmid ja müra mõõtmise kord“ (eelnõu § 11);
- 12) Vabariigi Valitsuse 15. juuli 2003. a määrus nr 197 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded töötamisel plahvatusohtlikus keskkonnas“ (eelnõu § 12);
- 13) Vabariigi Valitsuse 8. aprilli 2010. a määrus nr 47 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded tehislükust optilisest kiirgusest mõjutatud töökeskkonnas, tehislüku optilise kiirguse piirnõmid ja kiirguse mõõtmise kord“ (eelnõu § 13);
- 14) Vabariigi Valitsuse 12. aprilli 2007. a määrus nr 109 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded vibratsioonist mõjutatud töökeskkonnale, töökeskkonna vibratsiooni piirnõmid ja vibratsiooni mõõtmise kord“ (eelnõu § 14).

Eelnõuga tehakse nimetatud määrustes järgmised muudatused:

1. Täpsustatakse määruste aluseks olevaid TTOS-i paragrahve. Määruste preambulisse lisatakse viide TTOS § 13¹ lõikele 9. TTOS § 13¹ lõike 9 kohaselt võib Vabariigi Valitsus määrusega kehtestada töökeskkonna ohuteguri või töö laadi põhise tervisekontrolli täpsustatud nõuded. Käesoleva eelnõuga muudetavad määrused sisaldavad töökeskkonna ohuteguri või töö laadi põhise tervisekontrolli täpsustatud nõudeid.

2. Määruste tekstis asendatakse viide Tööinspektsiooni kohalikule asutusele viitega Tööinspektsioonile. Kuna vastavalt Tööinspektsiooni põhimäärusele ei ole Tööinspektsiooni koosseisus enam Tööinspektsiooni kohalikke inspeksioone, tuleb määrustes viidata lihtsalt Tööinspektsioonile.

3. Määrustes parandatakse viited TTOS-i paragrahvidele, mis tulenevalt 01.01.2019 jõustuvatest TTOS-i muudatustest ei ole enam asjakohased, sh viited tervisekontrolli, juhendamise ja väljaõppe ning tööõnnetuste ja kutsehaigestumiste uurimise paragrahvidele. Samuti parandatakse asjakohastes määrustes ebatäpsed viited teistele seadustele.

4. Asjakohastes määrustes parandatakse viited standarditele, kuna määrustes olevad viited standarditele on ekslikud või vananenud. Näiteks jäetakse Vabariigi Valitsuse määrusest „Kuvariga töötamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ välja viide EN standardile 29241 (määruse § 5 lõige 7 tunnistatakse kehtetuks), kuna tegemist on eksliku viitega (viidatud standard ei käsitle kuvariga töötamiskoha projekteerimist ega ergonoomilist kujundamist, vaid annab kuvariesitusel põhinevate infotöötlussüsteemide kasutajatele suuniseid seoses nende ülesannetega kontoritöödel, seab nõuded kuvaril kuvatava kujutise kvaliteedi tagamiseks jms).

Lisaks eespool nimetatud muudatustele täpsustatakse **eelnõu § 4 punktiga 2** määruse „Kuvariga töötamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ kohaldamisala. Kehtiva õiguse kohaselt ei kohaldu määrus lühiajalisele töötamisele sülearvutiga. Eelnõuga lisatakse loetellu ka lühiajaline töötamine tahvelarvuti ja muu nutiseadmega. Lisaks täpsustatakse, et määrus ei kohaldu väikese andme- või vaatekraaniga seadmega töötamisele. Kui kehtiva õiguse kohaselt ei kohaldu määrus andme- või vaatekraaniga kirjutusmasinate, kalkulaatorite, kassaaparaatide ja muude samalaadsete seadmetega töötamisele, siis võrreldes kehtiva õigusega rõhutatakse, et määrus ei kohaldu vaid väikese andme- või vaatekraaniga seadmega töötamisele. Seega hõlmatakse võrreldes kehtiva õigusega määruse kohaldamisalasse näiteks suure ekraaniga (kuvariga) kassaaparaadid, mille kasutamine on üha levinum ja mille puhul peab tööandja järgima määrusega kehtestatud töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid.

Eelnõu § 5 punktiga 3 täpsustatakse määruses „Maavarade kaevandamisele esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ tervisekontrolli nõudeid. Nõukogu direktiivi 92/104/EMÜ maa peal ja maa all maavarasid kaevandavate tööstuste töötajate ohutuse ja tervisekaitse tõhustamise miinimumnõuete kohta artikli 8 punkti 2 kohaselt tuleb kaevandustöötajale teha tervisekontroll enne kaevandustööle asumist ja edaspidi regulaarsete ajavahemike järel. Käesoleva eelnõuga sätestatakse tööandja kohustus korraldada töötajale tervisekontroll enne tööle asumist ja edaspidi töötervishoiuarsti määratud ajavahemike järel, kuid kõige harvem üks kord kolme aasta jooksul. Muudatusega viiakse määrus kooskõlla direktiivi nõuetega.

Eelnõu § 6 punktidega 4 ja 5 tunnistatakse kehtetuks määruse „Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ § 11 lõiked 6–8 ning lisatakse määruse §-i 11 uus lõige 9. Määruse § 11 lõige 6 sätestas tervisekontrolli andmete säilitamise aja. Tervisekontrolli andmete säilitamine sätestatakse TTOS § 13¹ lõikes 11 ja selle kohaselt säilitab töötervishoiuteenuse osutaja tervisekontrolli andmeid 30 aastat tervisekontrolli otsuse tegemisest arvates ning tööandja säilitab tervisekontrolli otsuseid kümme aastat pärast töötajaga töösuhte lõpetamist (vastav eelnõu 650 SE on Riigikogu menetluses). Seega puudub vajadus kehtestada määruses eraldi tervisekontrolli andmete säilitamise aeg.

Määruse § 11 lõiked 7 ja 8 tunnistatakse kehtetuks. Selle asemel kehtestatakse uus lõige 9, mis sätestab tööandjale kohustuse vaadata üle töökeskkonna riskianalüüs ja riski vähendamiseks rakendatavad abinõud ning vajaduse korral täiendada riskianalüüsi, võtta kasutusele täiendavad

abinõud ning paigutada töötaja tema tervisele sobivale tööle või töökohale, kui tervisekontrolli käigus avastatakse töötajal ohtliku kemikaaliga kokkupuute tagajärjel tekkinud tervisekahjustus. Seejuures peaks tööandja võtma arvesse töötervishoiuarsti soovitusi. Sama kohustuse näeb ette nõukogu direktiivi 98/24/EÜ artikli 11 lõige 4. Muudatusega viiakse määrus kooskõlla direktiivi nõuetega.

Eelnõu §-ga 15 muudetakse Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 2008. a määrust nr 75 „Tööõnnetuse ja kutsehaigestumise registreerimise, teatamise ja uurimise kord“.

Eelnõu § 15 punktiga 1 täpsustatakse määruse aluseks olevat TTOS-i paragrahvi, kuna TTOS-i muudatuste jõustumisega muutub volitusnormi asukoht. Tööõnnetuse ja kutsehaigestumise registreerimise ja uurimise ning nendest teatamise kord kehtestatakse TTOS § 24 lõikega 10.

Eelnõu § 15 punktidega 2 ja 11 asendatakse määruse tekstis viide Tööinspektsiooni kohalikule asutusele ja Tööinspektsiooni kohaliku asutuse juhatajale viitega Tööinspektsioonile. Kuna vastavalt Tööinspektsiooni põhimäärusele ei ole Tööinspektsiooni koosseisus enam Tööinspektsiooni kohalikke inspeksioone, tuleb määruses viidata lihtsalt Tööinspektsioonile. Eelnõuga viiakse määruse tekst kooskõlla Tööinspektsiooni põhimäärusega.

Eelnõu § 15 punktiga 3 täpsustatakse, et juhul kui tööõnnetus toimub füüsilisest isikust ettevõtjaga, teavitab Tööinspektsioon arsti vastava teatise saamisest töid korraldavat ettevõtjat. Kehtivas õiguses on viidatud tööandjale, kes korraldab töid või kellega füüsilisest isikust ettevõtjal on lepinguline suhe. Kuna töid korraldav ettevõtte ei pruugi olla ühegi töötaja tööandja töölepingu seaduse mõistes, on korrektne kasutada mõistet „töid korraldav ettevõtja“.

Eelnõu § 15 punktidega 4 ja 13 täpsustatakse, et tööandja kaasab tööõnnetuse ja kutsehaigestumise uurimisse vajaduse korral pädeva eksperdi, mitte asjaomase spetsialisti. Muudatusega ühtlustatakse määruse sõnastus TTOS § 24 lõike 1 sõnastusega, mille kohaselt peab tööandja uurimisse kaasama pädeva eksperdi, kui tal puuduvad vajalikud teadmised.

Eelnõu § 15 punktidega 5–8 täpsustatakse tööandjapoolset tööõnnetuste uurimise korda.

Eelnõuga lihtsustatakse kergete tööõnnetuste uurimise korda. Tööandja peab uurima kõiki tööõnnetusi, et selgitada välja tööõnnetuse asjaolud ja põhjused ning määrata kindlaks abinõud samalaadse juhtumi kordumise vältimiseks. Kehtiva õiguse kohaselt peab tööandja lähtuma kõikide tööõnnetuste uurimisel määruse § 3 lõikes 2 sätestatud toimingutest, koostama uurimistulemuste kohta vormikohase raporti ning esitama selle Tööinspektsioonile. Kuna väga kergete tööõnnetuste puhul, millele ei järgnenud töötaja ajutist töövõimetust, ei ole põhjalik uurimine vajalik, antakse eelnõuga kergete tööõnnetuste puhul tööandjale õigus otsustada uurimise viisi ja toimingute üle, lähtudes vajaduse korral määruse § 3 lõikes 2 sätestatust.

Ajutise töövõimetuse, raske kehavigastuse või surmaga lõppenud tööõnnetuste uurimisel tuleb endiselt lähtuda määruse § 3 lõikes 2 sätestatud toimingutest. Neid toiminguid eelnõuga ei muudeta. Selliste tööõnnetuste uurimise tulemuste kohta tuleb koostada määruse lisas esitatud vormi kohane raport. Võrreldes kehtiva õigusega ei tule vormikohast raportit koostada selliste kergete tööõnnetuste korral, mille puhul töötajale ajutist töövõimetust ei määratud. Tööandjal on õigus otsustada, millisel kujul ta tööõnnetuse uurimise tulemused vormistab. Raport tuleb koostada töötaja ajutise töövõimetuse, raske kehavigastuse või surmaga lõppenud tööõnnetuse korral.

Võrreldes kehtiva õigusega tööõnnetuse uurimise aega ei muudeta. Tööandja peab korraldama tööõnnetuse uurimise kümne päeva jooksul alates tööõnnetuse toimumisest.

Tööandja on kohustatud registreerima kõik ettevõttes aset leidnud tööõnnetused ning säilitama tööõnnetuste uurimise käigus kogutud andmed 55 aastat.

Eelnõu § 15 punktiga 9 asendatakse viide töötajate usaldusisikule viitega muule töötajate esindajale, et tagada kõikide töötajate esindajate (sh töötajate usaldusisik töötajate usaldusisiku seaduse mõistes ja ametiühingute usaldusisik ametiühingute seaduse mõistes) hõlmatus.

Eelnõu § 15 punktiga 10 täpsustatakse määruse § 5 lõike 1 sõnastust, mis sätestab Tööinspeksiooni kohustuse uurida vajaduse korral tööõnnetusi. Muudatusega viiakse sõnastus kooskõlla TTOS § 24 lõikega 5.

Eelnõu § 15 punktiga 12 täpsustatakse määruse § 5 lõike 3 teise lause sõnastust, mille kohaselt võib Tööinspeksioon põhjendatud vajaduse korral tööõnnetuse uurimise tähtaega pikendada.

Eelnõu § 15 punktiga 14 jäetakse määruse § 8 lõikest 1 välja teine lause, mis sätestas kutsehaigestumise uurimises osalejatena töökeskkonnavoliniku või tema puudumise korral töötajate usaldusisiku. Kuna vastav nõue on reguleeritud TTOS § 24 lõikes 1, puudub vajadus seda määruuses korrata. Seega ei ole tegemist sisulise muudatusega.

Eelnõu § 15 punktiga 15 täpsustatakse määruse § 9 lõike 3 sõnastust, mille kohaselt võib Tööinspeksioon põhjendatud vajaduse korral kutsehaigestumise uurimise tähtaega pikendada.

Eelnõu § 15 punktiga 16 muudetakse määruse lisasid 2–5.

Eelnõuga lisatakse tööõnnetuse raporti vormile (määruse lisa 2) viide, et kui tööõnnetus on juhtunud renditöötajaga, tuleb tööõnnetuse raportile märkida tööandja andmetena kasutajaettevõtte andmed. Töötajate andmete juurde töösuhte iseloomustuse alla lisatakse viide teenistussuhtele.

Määruse lisas 3 (FIE tööõnnetuse raport) kasutatakse tööandja asemel töid korraldava ettevõtja mõistet, kuna FIE puhul ei saa rääkida tööandjast.

Määruse lisades täpsustatakse, et tööõnnetuse ja kutsehaigestumise raportile (määruse lisad 2, 3 ja 5) tuleb märkida tööõnnetuse või kutsehaigestumisega seotud tegevusala ja tööõnnetuse toimumise aadress. Tööõnnetuse asjaolude kirjelduse juures tuuakse konkreetset välja aspektid, mida raporti koostamisel tuleks kirjeldada. Nendeks on töötamiskoht, tööprotsess, kasutatud töövahend, töötaja tegevus tööõnnetuse ajal ja vigastuse vahetu tekitaja (määruse lisades 2 ja 3). Lisaks täpsustatakse nii tööõnnetuse kui kutsehaigestumise raportis, et raporti allkirjastab uurimises osalenud töökeskkonnavolinik või muu töötajate esindaja.

Eelnõuga lisatakse töötervishoiuarsti teatisele kutsehaigestumise diagnoosimise kohta tööandja andmete juurde tegevusala (määruse lisa 4).

Eelnõu §-ga 16 sätestatakse määruse jõustumise ajaks 1. jaanuar 2019. a, kui jõustuvad ka TTOS-i muudatused.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Eelnõu reguleerimisalaga on seotud järgmised Euroopa Liidu õigusaktid:

- 1) nõukogu direktiiv 89/391/EMÜ, 12. juuni 1989, töötajate töötervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta;
- 2) nõukogu direktiiv 89/654/EMÜ, 30. november 1989, töökohale esitatavate ohutuse ja tervishoiu miinimumnõuete kohta;
- 3) nõukogu direktiiv 90/270/EMÜ, 29. mai 1990, kuvariga töötamise tervishoiu ja ohutuse miinimumnõuete kohta;
- 4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/37/EÜ, 29. aprill 2004, töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest;

- 5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/54/EÜ, 18. september 2000, töötajate kaitse kohta bioloogiliste mõjuritega kokkupuutest tulenevate ohtude eest tööl;
- 6) nõukogu direktiiv 98/24/EÜ, 7. aprill 1998, töötajate tervise ja ohutuse kaitse kohta keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööl;
- 7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/92/EÜ, 16. detsember 1999, plahvatusohtlikust keskkonnast potentsiaalselt ohustatud töötajate ohutuse ja tervisekaitse parandamise miinimumnõuete kohta;
- 8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/44/EÜ, 25. juuni 2002, töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõuete kohta seoses töötajate kokkupuutega füüsilistest mõjuritest (vibratsioon) tulenevate riskidega;
- 9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/10/EÜ, 6. veebruar 2003, töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõuete kohta seoses töötajate kokkupuutega füüsilistest mõjuritest (müra) tulenevate riskidega;
- 10) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/25/EÜ, 5. aprill 2006, töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõuete kohta seoses töötajate kokkupuutega füüsilistest mõjuritest (tehnilik optiline kiirgus) tulenevate riskidega;
- 11) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/148/EÜ, 30. november 2009, töötajate kaitsmise kohta asbestiga kokkupuutest tulenevate ohtude eest tööl;
- 12) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/35/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõudeid seoses töötajate kokkupuutega füüsilistest mõjuritest (elektromagnetväljad) tulenevate riskidega;
- 13) nõukogu direktiiv 92/104/EMÜ, 3. detsember 1992, maa peal ja maa all maavarasid kaevandavate tööstuste töötajate ohutuse ja tervisekaitse tõhustamise miinimumnõuete kohta.

4. Määruse mõjud

Eelnõu §-dega 1–3 ja 6–14 planeeritud muudatused on tehnilised ja ei too kaasa mõjusid.

Eelnõu §-dega 4, 5 ja 15 muudetakse vastavalt määrust „Kuvariga töötamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“, „Maavarade kaevandamisele esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ ja „Tööõnnetuse ja kutsehaigestumise registreerimise, teatamise ja uurimise kord“. Nimetatud määrustes planeeritud muudatustel võib tuvastada sotsiaalse mõju, mõju majandusele, riigiasutuste ja kohalike omavalitsuste korraldusele, kuludele ja tuludele. Muudatustel puudub mõju elu- ja looduskeskkonnale, riigi julgeolekule ja regionaalarengule.

Muudatus: täpsustatakse määruse „Kuvariga töötamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ kohaldamisala

Eelnõuga täpsustatakse, et määrus ei kohaldu väikese andme- või vaatekraaniga seadmega töötamisele. Võrreldes kehtiva määrusega hõlmatakse määruse kohaldamisalasse näiteks suurte ekraanidega kassaaparaadid. Muudatusel võib tuvastada teatava sotsiaalse mõju töötajale ja majandusliku mõju tööandjale.

Mõju sihtrühm 1: kõik töötajad, kes töötamisel kasutavad andme- või vaatekraaniga seadet (nt kassaaparaadiga töötavad müüjad). Statistikaameti andmetel oli 2017. aastal Eestis kokku 591 400 palgatöötajat, kellest müüjana töötas 29 300.

Sotsiaalne mõju

Muudatus avaldab positiivset sotsiaalset mõju nendele töötajatele, kes kasutavad töötamisel suure andme- või vaatekraaniga seadet (nt kaubanduskeskuse kassapidaja). Suureneb nimetatud töötajate tervisekaitse, kuna tööandja peab selliste töötajate puhul järgima määruses sätestatud töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid, nt saatma töötajad regulaarselt tervisekontrolli.

Mõju sihtrühm on suur. Mõju sagedus on keskmine, kuna kokkupuude andme- või vaatekraaniga seadmega on enamasti töötaja jaoks regulaarne tegevus. Mõju ulatus on väike, kuna sihtrühma

käitumises erilisi muutusi ei toimu. Kokkuvõttes võib töötajate tervisekaitse paranemist arvestades pidada muudatuse sotsiaalset mõju töötajatele oluliseks.

Mõju sihtrühm 2: kõik tööandjad, kelle töötajad kasutavad töö tegemisel andme- või vaatekraaniga seadet. Statistikaameti andmetel oli 2017. aastal Eestis kokku 103 552 majanduslikult aktiivset äriühingut, 26 857 mittetulundusühingut, 670 sihtasutust, 238 riiklikku üksust ja 2370 kohaliku omavalitsuse üksust. Hulgi- ja jaekaubanduses tegutsevaid ettevõtteid oli 2017. aastal 22 471.

Mõju majandusele

Tööandja jaoks tähendab eelnõuga tehtav muudatus suurema tähelepanu pööramist kõigile töötajatele, kes töötavad suure andme- või vaatekraaniga seadmega (nt suure ekraaniga kassaaparaadiga töötavad müüjad). Tööandja on nende töötajate puhul senisest enam kohustatud järgima määruses sätestatud töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid, nt saatma töötaja tervisekontrolli. Muudatus tähendab tööandjale aja- ja ressursikulu, sest olenevalt töötaja korraldusest tuleb saata tervisekontrolli kõik töötajad, kes puutuvad kuvariga kokku rohkem kui 50% töötajast.

Mõju sihtrühm on suur. Mõju sagedus on keskmine, kuna kokkupuude on regulaarne. Mõju ulatus on keskmine, kuna sihtrühma käitumises väga suuri muutusi ei toimu. Muudatuse majanduslikku mõju tööandjatele võib pidada oluliseks.

Muudatus: maavarade kaevandamisega tegelevad töötajad peavad läbima tervisekontrolli enne tööle asumist

Eelnõuga täpsustatakse maavarade kaevandamisega seotud töötajate tervisekontrolli nõudeid ja sätestatakse tööandjale tervisekontrolli korraldamise kohustus enne töötaja tööle asumist.

Mõju sihtrühm 1: kõik töötajad, kelle töö on seotud maavarade kaevandamisega. Statistikaameti andmetel oli 2017. aastal Eestis kokku 591 400 palgatöötajat, kellest mäetööstuses töötas 4000.

Sotsiaalne mõju

Muudatuse tulemusena paraneb töötajate tervisekaitse, kuna eelneva tervisekontrolli raames on võimalik välja selgitada, kas töötaja sobib antud tööd tegema ja et see töö ei kahjusta töötaja tervist, vähendades seeläbi tööga seotud haigestumisi.

Mõju sihtrühm on suur. Mõju sagedus on keskmine, kuna tervisekontrollis käimine on regulaarne tegevus. Mõju ulatus on väike, kuna sihtrühma käitumises erilisi muutusi ei toimu. Kokkuvõttes võib töötajate tervisekaitse paranemist arvestades pidada muudatuse sotsiaalset mõju töötajatele oluliseks.

Mõju sihtrühm 2: kõik tööandjad, kelle tegevusala on seotud maavarade kaevandamisega. Statistikaameti andmetel oli 2017. aastal Eestis kokku 103 552 majanduslikult aktiivset äriühingut, 26 857 mittetulundusühingut, 670 sihtasutust, 238 riiklikku üksust ja 2370 kohaliku omavalitsuse üksust. Mäetööstuses tegutsevaid ettevõtteid oli 2017. aastal 152.

Mõju majandusele

Muudatus toob tööandjale kaasa mõningase kulude kasvu, kuna tervisekontroll tuleb teha enne tööle asumist ja võib kaasuda risk, et töötaja ei saa tööle asuda, kuna tema tervis seda ei võimalda. Samas tagab eelnev tervisekontroll tööandjale kindluse, et töötajate tervis ei saa töö käigus kahjustatud, vähendades seeläbi tööga seotud haigestumisi.

Muudatus: lihtsustatakse kergete tööõnnetuste uurimise korda.

Kehtiva määrase „Tööõnnetuse ja kutsehaigestumise registreerimise, teatamise ja uurimise kord“ kohaselt peab töõandja uurima kõiki töõõnnetusi ning koostama uurimistulemuste kohta vormikohase raporti ja esitama selle Tööõnspektsioonile. Eelnõus planeeritud muudatuse järgi ei pea töõandja koostama vormikohast raportit sel juhul, kui kerge töõõnnetuse korral ei määratud töõtajale ajutist töövõimetust, vaid võib ise otsustada, millisel kujul ta kerge töõõnnetuse uurimise tulemused vormistab.

Tööõnspektsiooni andmetel registreeriti 2017. aastal 5184 töõõnnetust, neist 4058 olid kerged. Kergetest töõõnnetustest 1351 (ehk 33% kõikidest kergetest töõõnnetustest) ei toonud kaasa ajutist töövõimetust ehk ühtegi haiguspäeva.

Eelnõus planeeritud muudatusel võib tuvastada majandusliku mõju töõandjale ning riigiasutustest Tööõnspektsioonile. Muudatus ei avalda eelduslikult mõju töõtajatele, kuna säilib töõandjate kohustus uurida kõiki töõõnnetusi olenemata töõõnnetuse raskusastmest või töõõnnetusega kaasnevatest töövõimetuspäevadest.

Mõju sihtrühm 1: kõik töõandjad. Statistikaameti andmetel oli 2017. aastal Eestis kokku 103 552 majanduslikult aktiivset äriühingut, 26 857 mittetulundusühingut, 670 sihtasutust, 238 riiklikku üksust ja 2370 kohaliku omavalitsuse üksust.

Mõju majandusele

Muudatusega väheneb töõandjate jaoks kergetest töõõnnetustest teavitamisega kaasnev aja- ja ressursikulu ligi 33% (ei ole vaja raporteerida kergetest töõõnnetusest, millega ei kaasne töövõimetuspäevi) ehk peamine mõju sihtrühma jaoks on halduskoormuse vähenemine.

Muudatuse majanduslikku mõju võib pidada oluliseks, kuna muudatus mõjutab potentsiaalselt kõiki töõandjaid. Mõju sagedus on väike, kuna kokkupuude teavituskohustusega on harv. Mõju ulatus ja ebasoovitavate mõjude risk on väike.

Mõju sihtrühm 2: Tööõnspektsioon.

Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele, kuludele ja tuludele

Kavandatava muudatusega väheneb Tööõnspektsioonis töõõnnetuste registreerimine, kuna töõandjad ei ole kohustatud esitama uurimisraportit selliste kergete töõõnnetuste kohta, millega ei kaasne töövõimetuspäevi. Tööõnspektsiooni andmetel kulub ühe mitteuuritava töõõnnetuse jaoks ca 20 minutit ehk töõtajate 2017. aasta keskmist tunnitasu arvestades ca 2,5 eurot. Viimaste aastate keskmist arvestades jääks muudatuse tulemusena ca 1400 töõõnnetust Tööõnspektsioonis registreerimata, mistõttu väheneksid Tööõnspektsiooni kulud ca 3500 euro võrra aastas. Muudatuse tulemusel väheneb mõnevõrra Tööõnspektsiooni töökoormus seoses kergete töõõnnetustega seotud raportite arvu vähenemisega.

Negatiivse aspektina tuleb mainida, et muudatuse tulemusena ei ole edaspidi Tööõnspektsioonil ülevaadet kõikidest töõõnnetustest. Samas jäävad Tööõnspektsiooni registrist välja vaid need kerged töõõnnetused, millega ei kaasne töövõimetuspäevi ega sellega kaasnevaid kulutusi riigile. Ka rahvusvahelises töõõnnetuste statistikas arvestatakse vaid neid töõõnnetusi, mis lõpevad surmaga või millega kaasneb neli või enam töövõimetuspäeva. Samuti ei mõjuta töövõimetuspäevadeta kerged töõõnnetused arvestataval määral ettevõtete riskitasemetete määramist, mis on Tööõnspektsiooni järelevalvetegevuse aluseks.

Muudatus mõjutab vaid ühte riigiasutust ehk mõjutatav sihtrühm on väike. Mõju ulatus on väike, kuna muudatusega ei kaasne Tööõnspektsiooni jaoks lisanduval tegevusi. Mõju sagedus on väike, sest töõõnnetus on harv juhtum. Negatiivse iseloomuga mõjud Tööõnspektsioonile puuduvad. Kokkuvõttes on mõju Tööõnspektsioonile väheoluline.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too kaasa kulusid riigieelarvele.

Muudatustega väheneksid Tööinspeksiooni kulud kergete tööõnnetuste registreerimise vähenemise arvelt ca 3500 euro võrra aastas.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2019. a, kui jõustuvad TTOS-i muudatused.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu edastatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks ministeeriumidele ning arvamuse avaldamiseks Eesti Tööandjate Keskliidule, Eesti Ametiühingute Keskliidule, Teenistujate Ametiliitude Keskorganisatsioonile TALO, Eesti Kaubandus-Tööstuskojale, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon, Eesti Töötervishoiuarstide Seltsile, Tööinspeksioonile ja Terviseametile.